

רשמים מאיטליה: פרארה - ערש הסוציאליזם

מחבר: אמיל תומא.
תאריך פרסום: 29 במאי 1964.
מקור: עיתון קול העם.
תמלול/קידוד/הגהה: גל י.

בלב פרארה, העיר השוכנת במרכז איטליה, ניצב ארמון אסטנסה, אשר אווירת ימי-הביניים עדיין אופת אותו.

אך פרארה העיר איינה שייכת לימי-הביניים... זוהי עיר מודרנית בת 100 אלף תושבים. הניגוד בינה לבין פרארה שלהעבר עוד מחריף כפליים שעה שאתה מעלה בדעתך כי פרארה החדשה מנוהלת ע"י עירייה קומוניסטית-סוציאליסטית.

למעשה, פרארה היא בירת אזור בן 400 אלף תושבים, ש-110 אלף מתוכם (42 אחוז) הצביעו עבור המפלגה הקומוניסטית ו-56 אלף (17 אחוזים) הצביעו עבור הסוציאליסטים. שתי המפלגות מקיימות ביניהן שיתוף-פעולה סדיר למרות העובדה שנני ניתק קשריו עם המפלגה הקומוניסטית וחבר אל הממשלה הקואליציונית של הדמו-נוצרים.

באזור פרארה איפשר שיתוף-פעולה קומוניסטי-סוציאליסטי זה להקים קואליציות ב-19 רשויות מקומיות מתוך 25 הקיימות באזור.

אין לתמוה על כך, שכן, פרארה נמצאת בליבו של מחוז אמיציו, שהיא המחוז בו היכו שורש רעיונות הסוציאליזם הראשונים, והם שהצמיחו את הארגונים הסוציאליסטיים, או ארגוני מעמד-הפועלים הראשונים.

מקור כוחם של הקומוניסטים

אם כי פרארה הייתה עד העת האחרונה משלט של המפלגה הסוציאליסטית, כיום היא עמדה איתנה של המפלגה הקומוניסטית. בכמה מן הכפרים שבאזור (כגון הכפר פלו) הצביעו 79 אחוזים מן האוכלוסייה עבור הקומוניסטים. דבר זה נובע מן העובדה, שהפועלים העונתיים ומעמד הפועלים בדרך-כלל גילו עד מה נאמנה המפלגה הקומוניסטית לאינטרסים שלהם ונתנו בה אמונם, כפי שניסח זאת פיבה אימסר, מזכיר הפדראציה הקומוניסטית של פרארה, המפלגה חישלה את האחדות בין הפועלים העונתיים (חקלאיים) לבין פועלי החרושת במאבק נגד המונופולים, למען חיים טובים יותר ועתיד סוציאליסטי.

המפלגה הקומוניסטית גאה על כי 51 אחוז מתושבי אזורי-העוני הצביעו עבורה, המפלגה הקומוניסטית מגינה בנאמנות ובעקביות על האינטרסים של הפועלים והפועלים מטיבים לדעת זאת.

הח' פיבה מסביר לנו את מקור כוחה של המפלגה הקומוניסטית בפרארה, על כל צדדיו, בה בעת שפרארה היתה ערש הרעיונות והאירגון הסוציאליסטיים, הנה, באורח פאראדוקסאלי, שימשה היא קרקע פוריה לצמיחת הפאשיזם. הניגוד המעמדי במקום היה חריף ביותר ובכך ההסבר לתופעה זו.

התפקיד המנהיג שמילאו הקומוניסטיים במאבק הפארטיזנים האנטי-פאשיסטי קבע את התמורה בתחושתם ובהכרתם של המוני העם והעמיד אותם במחנה המפלגה הקומוניסטית.

לכן אין תימה בכך, שקואליציה קומוניסטית-סוציאליסטית מנהלת את הרשות-המקומית של פרארה ברציפות מאז שנת 1945, לאחר השחרור מהפאשיזם בתום מלחמת-העולם השנייה.

עירייה חדשה בבניין עתיק

בלוויית הח' פיבה ביקרנו, החברה אסתר ולינסקה ואנוכי, בעיריית פרארה, הבניין בו שוכנת העירייה הוא ארמון עתיק-יומין, שהוקם במאה ה-13 כדי לשמש משכן לרוזן די פרארה. הארמון נלקח ע"י הרשות המקומית לפני מאתיים שנה והשיכלולים המודרניים שהוכנסו בו לא השחיתו את יפי מבנהו. "חדר ההגות" של הרוזן נשמר עדיין בצורתו המקורית.

כאשר הגענו לבניין העירייה בבוקרו של יום ה-6 למאי הופתענו למראה אסיפה המונית של פועלים ופקידים שובתים, שהתקיימה באולם המרווח של העירייה, הפתעתנו הפכה להתפעלות כאשר אמר לנו ראש-העיר, ג'וספ פרארי, כי העירייה מביעה את מלוא תמיכתה בשביתת-האזהרה, הפועלים תובעים שינוי בשיטת תשלומי המשכורת, שינוי שיבטיח להם משכורות גבוהות יותר וקבועות, אך הממשל המחוזי, שצריך לאשר את תקציב העירייה ואת סעיפיו מסרב להרשות לעירייה להיענות לתביעת העובדים.

כיצד מתמרנים

ביקשנו לשמוע על משמעות ההנהלה הקומוניסטית-סוציאליסטית. החבר פרארי, ראש-העיר הקומוניסטי, והח' קוארלה, סגן ראש-העיר הסוציאליסטי, וכן מספר חברי עירייה השיבו בחפץ-לב על שאלותינו.

דבר אחד הוברר לנו כבר בראשית שיחנו: כמו בישראל, כן גם באיטליה הרשות העירונית סובלת מחוק ישן, הכובל את ידיה ואינו מותיר לה חופש פעולה, המסים העירוניים מווסתים ע"י חוק ארצי ורק בתחומים בודדים ניתנת לרשות המקומית אפשרות תימרון.

בפרארה, שלא כבערים אחרות הנתונות תחת הנהלה סוציאל-דמוקרטית, שחררה הנהלת העיר הקומוניסטית-סוציאליסטית 60 אחוז מהתושבים ממס-המשפחה (המשוחררים הם, כמובן, דלי-האמצעים). מס זה, שאינו פוגע בעשירים, מוטל על הכנסות, באופן מדורג, אך שיעור-השיא שלו מגיע עד 12 מיליון לירטות (כ-200 לירות בכסף ישראלי), העירויות המתקדמות תובעות, כי תקרת המס, המגיעה כאמור עד 12 מיליון לירטות, תיגבה עד 50 מיליון. הדרך זו יוכלו להגדיל את הכנסותיהן ע"י הגדלת שיעור המס על העשירים.

הישגים

מקורות ההכנסה העירוניים באירופה, יותר מאשר בכל מקום אחר, מגלים עדיין את הרקע הפיאודלי של המוסד הזה. המסים מושתתים על הצריכה ואם כי בפרארה נמחקו הצרכים כמקורות של מס, עדיין נשארו בתוקפם סעיפים אחרים של החוק הנחשל, אותם סעיפים אחרים של המס, בתוספת מסי-המשפחה, מהווים את חלק הארי של הכנסות הרשות העירונית, מסים אחרים מוטלים על שירותים ציבוריים ועל עיסקי מקרקעין.

מעניין הוא, כי לא רק הרשויות "האדומות" של הקומוניסטים וסוציאליסטים נאבקות למען חוק פרוגרסיבי, גם הנוצרים-הדמוקראטיים והסוציאל-דמוקראטיים מצטרפים למאבק זה, אך אלה, האחרונים, אינם מצטרפים למאבק נגד אפלייתן לרעה של העירויות הקומוניסטיות-סוציאליסטיות ע"י הממשלה. למשל, הללו אינן מקבלות תקציב לפיתוח קשריהן הבינלאומיים עם רשויות עירוניות בארצות סוציאליסטיות.

את הישג המינהל הקומוניסטי-סוציאליסטי בפרארה ניתן לראות בכל מקום בעיר. מינהל זה התקין מודרניזציה יסודית של העיר, אשר סבלה הרס רב בעת המלחמה, הרחובות הרחבים והיפים, הגנים והבניינים המודרניים – את כל אלה יש לזקוף לזכות העירייה המתקדמת.

ואף-על-פי-כן, מועצות עירוניות מתקדמות באיטליה אינן יכולות לשנות את המנה הקפאיטליסטי של החברה, מועצות אלה חייבות לעבוד במסגרת המבנה הקאפיטליסטי, לפי-כך הישיגהן מוגבלים הם.

בפרארה הקימה העירייה, בין היתר, מרכזי בריאות למען העניים וסיפקה שירותים טובים יותר לאוכלוסייה. מעניין לציין, כי אספקת הגז בפרארה נכללת בשירותים העירוניים, כמו אספקת המים.

הפקעה לצרכי בנייה

הרשויות העירוניות אינן אחראיות לחינוך, הממשלה לבדה נושאת באחריות, עם זה חייבת הרשות-העירונית לספק קרקע לבניין בתי-ספר. בפרארה לא היתה כל בעיה בתחום זה, ויש שטח למכביר למטרות בנייה.

שאלת הקרקע איננה שאלה צדדית לדידי הרשויות-המקומיות. כאן, בתחום זה, גילתה ההנהלה הקומוניסטית-סוציאליסטית של פרארה את איפיה המתקדם, ברצותה להיאבק בספסרות בקרקעות ובקאפיטאליזם המונופוליסטי, הפקיעה עיריית פרארה אדמה לדירות ולפיתוח תעשייתי.

היא הפקיעה 1400 דונם קרקע במשך 10 השנים האחרונות לצורך בניית דירות למטרות אחרות וכן "שמה בצד" 5000 דונמים למטרות פיתוח תעשייתי. קרקע זו לא תועמד לרשותן של חברות מונופוליסטיות – אלא לרשות תעשיינים זעירים ובינוניים, המקבלים מענקים על מנת שיוכלו לשלם חלק מן הכסף שהם לווים לצורך בניית מפעליהם הקטנים.

בתשובה לשאלותינו הסבירו ראש-העיר וחברי העירייה, כי הרשויות המקומיות יכולות לתרום למאבק הפוליטי וכי עיריית פרארה אף תרמה חלקה במאבק האנטי-פאשיסטי, והיא נאבקת – בתחומיה למען השלום.

ראש-העיר, סגן ראש העיר וחברי העירייה הציגו לנו מספר שאלות על התנאים בישראל ובמיוחד התעניינו באיגודים המקצועיים, בקואופרטיבים ובבעיית היחסים בין פועלים יהודיים וערביים בישראל.

בעניין רב ובהערכה האזינו לנו שעה שהח' אסתר וילנסקה ואני השיבנו לשאלותיהם וסיפרנו להם כיצד נאבקת המפלגה הקומוניסטית למען הסתדרות לוחמת, למען קואופרטיבים של מעמד-הפועלים שיהיו אנטי-מונופוליסטיים, למען שוויון-זכויות בין יהודים וערביים ונגד הדיכוי והאפלייה הלאומית.